

Rodbina Stanonik na loškem ozemlju do konca 19. stoletja (2. del)

Izvleček

V prispevku prikazujemo zgodovinski razvoj rodbine Stanonik na loškem ozemlju do konca 19. stoletja. Prvi Stanoniki, ki po vsej verjetnosti izvirajo iz soseske sv. Lenarta v polhograjski župniji, so na loško ozemlje prišli kot gostači v prvi polovici 17. stoletja. Leta 1679 se je v koroškem uradu, na kmetiji v Valterskem Vrhu, nastanil Jakob, sin Janeza Stanonika, ki dal tej domačiji tudi ime pri Jakobcu. Njegovi potomci so se v naslednjih, nekaj več kot 200 letih, naselili v Bodovljah, Breznici pod Lubnikom, Brodeh, Bukovem Vrhu, na Gabrški Gori, v Gorenji Žetini, Kremeniku, Logu nad Škofjo Loko, na Planici, v Podobenu, Retečah, Sestranski vasi, Sopotnici, Stari Loki, pri Sv. Barbari in Zmincu. V sestavku so prikazane njihove sorodstvene povezave.

Abstract

The Stanonik family on Loka territory until the end of the 19th century (Part 2)

The contribution presents the historical development of the Stanonik family on Loka territory until the end of the 19th century. The first Stanoniks, who probably came from the St. Leonhard hamlet in Polhov Gradec parish, arrived on Loka territory as tenants in the first half of the 17th century. In 1679, Jakob, son of Janez Stanonik, resided in a farm in the village of Valterski Vrh, in the Carinthia district, and called his house Pri Jakobcu (At Jakob's). Over the course of the next more than 200 years, his descendants settled in the following villages: Bodovlje, Breznica pod Lubnikom, Brode, Bukov Vrh, Gabrška Gora, Gorenja Žetina, Kremenik, Log nad Škofjo Loko, Planica, Podobeno, Reteče, Sestranska vas, Sopotnica, Stara Loka, Sv. Barbara and Zminec. The paper presents their genealogical links.

Jakobcova rodbina

Kot smo videli v prvem delu sestavka¹ so se od soseske pri sv. Filipu in Jakobu v Valterskem Vrhu Stanoniki razselili po loškem ozemlju. Najprej so leta 1733 prišli v starološko sosesko sv. Gabrijela na Planici in od tam 1782 k sv. Juriju v Staro Loko. Od Jakobca so šli 1752 v sosesko Marijinega vnebovzvetja v Malenskem Vrhu v poljanski župniji, 1759 v sosesko sv. Petra v Bodovljah, od tam 1863 k Sv. Barbari in 1870 v Reteče. Potem so šli Jakobci 1783 k sv. Florjanu v Sopotnico in 1793 v Kremenik v poljansko župnijo, od tam pa okoli 1820 v Podobeno in 1877 v Bukov Vrh. Dalje so šli od Jakobca 1794 v bližnji Log nad Škofjo Loko, od tam 1821 v sosesko sv. Tomaža v Brodeh, dalje 1847 v Breznico pod Lubnikom in 1874 še v Sestransko vas v poljansko župnijo. Leta 1829 so se od Jakobca naselili tudi v sosesko sv. Primoža na Gabrško Goro.

Planica

Šoštarjeva domačija na Planici, št. 6 ob cesti v Dolini. Hiše danes ni več. (ARS, AS 176, L126/5)

Stanoniki so se od Jakobca iz Valterskega Vrha najprej naselili na Planici v starološki župniji.²

Jurij Stanonik (*1698, †1768) med 1733 in 1763. K Šoštarju na Planico, št. 6 v starološki soseski sv. Gabrijela se je 1733 priženil *Jurij Stanonik* (*1698 v Valterskem Vrhu, †1768), sin Jakobcovega Jakoba (*1653) in Magdalene (* okoli 1660). Poročil se je s *Špelo Berdnik* (* okoli 1710, †1771), hčerjo Antona. V poročni knjigi je Jurijev priimek zapisan kot Schnovnickh. V zakonu je bilo deset otrok: Jera (*1740), Marija (*1742), Helena (*1743), Urša (*1744), Tomaž (*1745), Marija (*1748),

Jakob (*1750), Marjeta (*1752, †1752), Anton (*1753, †1837 v Stari Loki, št. 30) in Špela (*1756, †1758). Sin Anton se je 1782 poročil z Marijo Šifrer in se naselil pri Binšarju v Stari Loki (glej **Stara Loka**).

Marija Stanonik por. Pušar (*1748, † okoli 1798) med 1763 in okoli 1798. Jurijeva hči *Marija* (*1748) je ostala doma in se je 1763 poročila z *Gregorjem Pušarjem*, sinom Janeza. Marija je umrla že pred letom 1799. Po Marijini smrti se je Gregor 1799 drugič poročil z Nežo Hribernik, hčerjo Mateja. Imela sta le hčer Nežo (*1801), nato pa je Gregor umrl.

Andrej Stanonik (*1776) med 1803 in 1854. Vdova Neža se je 1803 v Stari Loki poročila z *Andrejem Stanonikom* (*1776 v Bodovljah, št. 7), sinom Matije (*1729 v Valterskem Vrhu, †1805 v Bodovljah, št. 7) in Urše roj. Okorn (* okoli 1734 pri

1 Šilc, Rodbina Stanonik, str. 32–45.

2 NŠAL, ŽA Stara Loka, š. 1, SA 1774–1884.

Andreju nad Zmincem). Imela sta tri otroke: Marijo (*1804), Janeza (1808) in Mateja (*1809).

Matej Stanonik (*1809, †1887) med 1854 in 1882. Andrejev sin *Matej* se je 1854 poročil z *Nežo Dolinar* (*1822 na Planici, †1883). Imela sta tri otroke: dvojčka Janeza (*1854, †1940) in Marijo (*1854, †1856) ter ponovno Marijo (*1858, †1946 v Virlogu, št. 3), ki se je 1881 poročila z Jurijem Završnikom v Virlog, št. 3.

Janez Stanonik (*1854, †1940) od 1882. Domačijo je prevzel sin *Janez*, ki se je 1882 poročil z *Marijo Jurčič* (*1854 na Križni Gori, št. 12), hčerjo Janeza in Maruše roj. Dobre. Imela sta sedem otrok: Janeza (*1883), Antona (*1884, †1941), ki se je 1919 v Bukovščici poročil s Francko Hamoni, Marijo (*1886, †1912), Jakoba (*1888, †1890), Mino (*1890, †1891), Franceta (*1893, †1894) in Francko (*1895, †1930).

Gorenja Žetina

Leta 1752 so se Jakobcovi naselili tudi v poljanski župniji, v soseski Marijinega vnebovzetja v Malenskem Vrhu.³

Matej Stanonik (*1721, †1763) med 1752 in 1778. V sosesko Marijinega vnebovzetja v Malenskem Vrhu (verjetno v Gorenjo Žetino) se je 1752 priženil Jakobcov *Matej Stanonik* (*1721 v Valterskem Vrhu, †1763), sin Valentina (*1701 v Valterskem Vrhu, †1780 v Valterskem Vrhu, št. 1) in Jere roj. Sušnik (*1698 na Setniku, †1779 v Valterskem Vrhu, št. 1). Poročil se je z *Marjeto Možina*, hčerjo Primoža. Imela sta pet otrok: Luka (* okoli 1753, †1820), Andreja (*1755), Mateja (*1758, †1759), Jero (*1760, †1760) in Špelo (*1761).

Luka Stanonik (* okoli 1753, †1820) med 1778 in 1819. Matejev sin *Luka* se je 1778 omožil k Primcu v Gorenjo Žetino, št. 9, z *Nežo Demšar* (*1754), ki ji je oče Mihael tik pred poroko (30. januarja 1778) tudi izročil kmetijo. Luka in Neža sta imela štiri otroke: Jero (*1779), Marijo (*1781), Mateja (*1783, †1784) in Nikolaja (*1784).

Marija Stanonik por. Peternel (*1781) med 1819 in 1845. Posest je z izročilno pogodbo 27. januarja 1819 prešla v roke hčerke *Marije*, ki se je omožila s *Primožem Peternelom* (*1795 v Koprivniku, št. 12), sinom Valentina in Jere roj. Eržen. Poroka je bila 20. septembra 1819 v Malenskem Vrhu. Posestvo je nato oktobra 1845 prevzel sin France Peternelj (*1821), leta 1883 so posestvo prisodili njegovemu sinu Janezu (*1858).

Primcova domačija sredi vasi v Gorenji Žetini, št. 9. Hiša je bila med 2. svetovno vojno požgana, sedaj Gorenja Žetina, št. 10, priimek Peternelj. (ARS, AS 176, L255/3)

3 ZAL-ŠKL, ŠKL 364, t. e. 4, k. V; NŠAL, ŽA Poljane nad Škofjo Loko, š. 1, SA 1759-1842.

Bodovlje

Iz Valterskega Vrha so se Stanoniki naselili tudi v kajži pri Žabnikarju v Bodovljah, kjer so živeli med leti 1759 in 1870.⁴

Matija Stanonik (*1729, †1805) med 1759 in 1788. Pri Žabnikarju v Bodovljah, št. 7, sta se po poroki, ki je bila leta 1759 v Škofji Loki, naselila *Matija Stanonik* (*1729 v Valterskem Vrhu, †1805), sin Valentina (*1701 v Valterskem Vrhu, †1780 v Valterskem Vrhu, št. 1) in Jere roj. Sušnik (*1698 na Setniku, †1779 v Valterskem Vrhu, št. 1) ter *Urša Okorn* (* okoli 1734 pri Andreju nad Zmincem), hči Jurija. Rodilo se ima je osem otrok: Martin (*1762), Gregor (*1765), Simon (* okoli 1767, †1817), Janez (*1770), Primož (*1773), Andrej (*1776), Matej (*1779, †1785) in Marija (*1782, †1849 na Črnem Vrhu, št. 22). Hči Marija se je 1805 omožila z Jernejem Kržišnikom (*1777) na Črni Vrh, št. 22. Sin Andrej (*1776) se je 1803 poročil z Nežo Hribernik vdovo Pušar in se naselil pri Šoštarju na Planici v staro-loški župniji (glej **Planica**).

Simon Stanonik (* okoli 1767, †1817) med 1788 in 1824. Matijev sin *Simon* je 8. marca 1788 prevzel domačijo in se deset let kasneje, 1798, v Škofji Loki poročil z *Marijo Lipič* (*1775, †1844), hčerjo Jakoba. Imela sta devet otrok: Barbaro (*1798), Uršo (*1800, †1873 v Bodovljah, št. 10), Jakoba (*1802, †1878), Marijo (*1805, †1889), Jurija (*1807, †1809), Mino (*1809), Heleno (*1812, †1892), Luka (*1814, †1814) in Katarino (*1815). Kar štiri Simonove hčere so imele nezakonske otroke. Urša je imela tri nezakonske otroke: Franceta (*1823), Jurija (*1831, †1909 v Retečah, št. 13) in Volbenka (*1837, †1838). France se je 1863 poročil z Marijo Jenko in se naselil v Dolinski mlin pri Sv. Barbari (glej **Sv. Barbara**), Jurij se je 1870 poročil z Nežo Jazbec in se naselil v Retečah (glej **Reteče**). Naslednja

Simonova hči Marija je imela tri nezakonske otroke: Gašperja (*1831), Jerneja (*1846, †1847 v Zmincu, št. 21) in Lovrenca (*1848) in je kot beračica živela v Bodovljah, št. 12. Sin Lovrenc se je 1880 poročil z Jero Sušnik, s katero sta kot gostača živela v Zmincu in Brodeh (glej **Zminec**). Prav tako je imela tri nezakonske otroke Mina, in sicer: Jurija (*1838), Jakoba (*1842) in Valentina (*1847). Četrta hči Helena pa je imela nezakonskega sina Adama (*1833, †1835 v Breznici, št. 1).

Žabnikarjeva kajža v Bodovljah, št. 7, tik ob Poljanščici, blizu cerkve sv. Petra. Koča je bila podrta in je sedaj ni več. (ARS, AS 176, L261/2)

4 ZAL-ŠKL, ŠKL 364, t. e. 5, k. VI; NŠAL, ŽA Župnija Škofja Loka, š. 2, SA 1762-1885.

Jakob Stanonik (*1802, †1878) med 1824 in 1870. Najstarejši Simonov sin *Jakob* je prevzel domačijo 13. decembra 1824 in se 27. januarja 1845 v Škofji Loki poročil z *Jero Svolfšak* (*1822). Rodilo se ima je sedem otrok: Nikolaj (*1845), Marija (*1847, †1858), Marija (*1850), ki se je 1882 poročila z Janezom Ambrožičem iz Zminca, št. 3, Marjana (*1852, †1858), Ivanka (*1855, †1858), Marija (*1859) in Marjana (*1862). Posestvo je 12. januarja 1870 prevzel France Bernik (*1845 v Bodovljah, št. 8), ki se je 1873 poročil z Mino Fojkar (*1843 pri Ožboltu nad Zmincem, št. 19) in nato 1878 z Ano Alič (*1845 v Vinharjah, št. 1)

Stara Loka

Anton Stanonik (*1753, †1837) med 1782 in 1822. *Anton Stanonik* (*1753 na Planici), sin Jurija (*1698 v Valterskem Vrhu, †1768 na Planici) in Magdalene (* okoli 1660) s Planice, se je naselil pri Binšarju ob farni cerkvi sv. Jurija v Stari Loki, št. 30 (kasneje št. 49). Tu se je 1782 poročil *Marijo Šftrer* (*1755 v Žabnici, † okoli 1790), hčerjo Urbana in Jere roj. Cegnar. Anton in Marija sta imela štiri otroke: Katarino (*1783), Antona (*1785), Jerneja (*1787, †1787) in Marijo (*1788, †1861 na Godešiču, št. 15). Po smrti žene Marije se je Anton 1791 drugič poročil, in sicer z *Marijo Križaj* (* okoli 1770), hčerjo Gregorja. Imela sta štiri otroke: Špelo (*1792), Jerneja (*1794), Marijo (*1796, †1846) in Mateja (*1798, †1873). Hči Marija (*1788) iz prvega zakona se je okoli 1812 poročila s Simonom Krmeljem (*1785, †1863 na Godešiču, št. 15), s katerim sta se naselila na Godešiču, št. 15.

Binšarjeva kajža v Stari Loki, št. 49, tik ob mežnariji za farno cerkvijo sv. Jurija. Sedaj Stara Loka 64, kjer ima starološka župnija večnamensko Jurjevo dvorano. (ARS, AS 176, L129/7)

Matej Stanonik (*1798, †1873) med 1822 in 1873. Antonov sin iz drugega zakona *Matej*, ki je bil tkalec, se je 1819 v Škofji Loki poročil z *Jero Gradišnik* (*1796 v Karlovcu, št. 4, †1870), hčerjo Antona in Helene roj. Osterc. Matej je dobil domačijo, tretjinsko kmetijo, z izročilno pogodbo leta 1822.⁵ Matej in Jera sta imela osem otrok: Valentina (*1821, †1904), Franceta (*1823), Mico (*1827, †1898 v Škofji Loki, št. 23), ki se je 1871 omožila z vdovcem Jurijem Hafnerjem (*1813 v Stari Loki, št. 37) k Jamniku v Staro Loko, št. 37, Mino (*1830, †1890), Tomaža (*1831, †1871), Ano (*1835, †1901), Nikolaja (*1837, †1917 v Ljubljani) in Ivanko (*1840, †1905). Sin Nikolaj je 1861 postal učitelj in do 1878 služboval v Starem trgu pri Ložu, nato v Šmartinu pri Kranju in od 1892 kot nadučitelj v Selcih. Bil je tudi član Vdovskega učiteljskega društva⁶ in zastopnik učiteljstva v okrajnem šolskem svetu v Kranju. Med njegovim učiteljevanjem v Starem trgu ga

5 Štukl, *Knjiga hiš Stara Loka*, str. 186.

6 Zborovanje šolskih društev, str. 328.

je 1875 časopis Laibacher Schulzeitung v članku »Klerikale Fanatike« v zvezi z volitvami v Kranjsko trgovsko zbornico lažnivo napadel češ, da je on tropo nemirnežev, ki še pravice voliti niso imeli v obrtniškem oddelku, našuntal, da so davkarskemu diurnistu iz Črnomlja legitimacije, katere je od volilcev dobil, pobrali s silo in ga imenoval kot nekdanjega cerkovnika, čeprav je bilo takrat na Kranjskem malo učiteljev, ki niso bili cerkovniki.⁷ Zgodba se je končala tako, da ga je sodišče v Novem mestu oprostilo.⁸ Umrl je 14. aprila 1917 v Ljubljani.⁹

Valentin Stanonik (*1821, †1904) med 1873 in 1896. Matejev sin *Valentin* je z notarsko izročilno pogodbo prejel po očetu posestvo 1873, za tem pa je 1896 z izročilno pogodbo prešlo na Marijo Mejač.

Sopotnica

Mežnar v Sopotnici, št. 5, ob cerkvi sv. Florijana. Sedaj Sopotnica, št. 5 in priimek Habjan. (ARS, AS 176, L240/6)

Na Mežnarjevi domačiji ob cerkvi sv. Florijana pod gričem Kucljem (590 m), sledimo Jakobcove Stanonike od 1783 do 1849.¹⁰

Marija Krajnik por. Stanonik (* okoli 1760, †1829) med 1778 in 1821. K Mežnarju v Sopotnico, št. 5, se je ob koncu 18. stoletja (1783) od Jakobca iz Valterskega Vrha priženil *Matija Stanonik* (*1764 v Valterskem Vrhu, št. 1, †1837), sin Jožefa (*1731 v Valterskem Vrhu, †1807 v Valterskem Vrhu, št. 1) in Urše roj. Vodnik (*1742 v Valterskem Vrhu). Poročil se je z *Marijo Krajnik* (* okoli 1760 v Sopotnici, †1829), verjetno hčerko Janeza, ki je posest prevzela konec leta 1778. Imela sta šest otrok: Luka (*1784), Marijo (*1787, †1868), Gregorja (*1789, †1819), Jero (*1792), Marijo (*1794, †1864 v Stanišah, št. 5) in Nežo (*1796, †1870). Marija se je 1819 poročila z Andrejem Krmeljem h Krmelju v Staniše, št. 5.

Neža Stanonik por. Potočnik (*1796, †1870) med 1821 in 1849. Matijeva hči *Neža* je pred poroko leta 1821 prevzela posestvo; omožila se je z *Gregorjem Potočnikom* (*1797 v Krivem Brdu, št. 1), sinom Antona in Marjete roj. Debeljak. Posestvo je za tem 1849 prešlo na njenega sina Janeza. Ta se je 1860 poročil s Katarino Mezek (*1832).

7 »Laibacher Schulzeitung«, str. 52.

8 Gosp. učitelj Stanonik, str. 349.

9 Kranjske vesti, str. 5.

10 ZAL-ŠKL, ŠKL 364, t. e. 1, k. VII; NŠAL, ŽA Župnija Škofja Loka, š. 1, SA 1751-1876.

Kremenik

Pri Perku v Kremeniku, št. 6 je bila cela kmetija podložna loškemu gospodstvu. Tja so se leta 1793 naselili prvi Stanoniki iz Valterskega Vrha.¹¹

Marija Miklavč por. Stanonik (*1774, †1849) med 1793 in 1840. K Perku se je ob koncu 18. stoletja od Jakobca iz Valterskega Vrha priženil **Tomaž Stanonik** (*1771 v Valterskem Vrhu, št. 1, †1851), sin Jožefa (*1731 v Valterskem Vrhu, †1807 v Valterskem Vrhu, št. 1) in Urše roj. Vodnik (*1742 v Valterskem Vrhu). Poročil se je z **Marijo Miklavč** (*1774 v Kremeniku, št. 6, †1849), hčerko Martina (*1733 v Vinharjah, †1792 v Kremeniku, št. 6) in Marije roj. Oblak (*1738 v Kremeniku). Hči Marija je pred poroko 1793 prevzela posestvo, verjetno po svoji materi Mariji roj. Oblak, saj je v zemljiški knjigi zapisana kot Mina Oblak por. Stanonik (Stalounig). Tomaž in Marija sta imela enajst otrok: Tomaža (*1793, †1806), Gašperja (*1796, †1801), Mateja (*1799, †1874 v Podobenu, št. 3), Marijo (*1803, †1806), Uršo (*1805, † v Črnem Vrhu, št. 23), Nikolaja (*1808, †1873), Marijo (*1812, †1875 v Črnem Vrhu, št. 59), Ano (*1813), Andreja (*1815, †1815), Luka (*1816, †1888) in Špelo (*1821). Sin Matej se je poročil z Nežo Peternel in se priženil h Košaku v Podobeno (glej **Podobeno**), hči Urša se je 1825 omožila v Črni Vrh, št. 23 k Luku Osredkarju, hči Marija se je 1837 omožila v Črni Vrh, št. 59 k Antonu Burjeku, Špela pa se je 1840 omožila v Hotovljo, št. 20 k Valentinu Jamšku.

Kmetija pri Perku v Kremeniku, št. 6.,
zadaj gozd v Stanovniku. Sedaj Kremenik,
št. 4, priimek Stanonik. (ARS, AS 176, L31/6)

Nikolaj Stanonik (*1808, †1873) med 1840 in 1873. Sin **Nikolaj** je prevzel posestvo 1840 in je bil dolžan ob prevzemu bratu Luku izplačati 100 goldinarjev, sestri Špeli pa 300 goldinarjev in naturalije. Nikolaj se je tega leta poročil z **Ano Demšar** (*1813 v Bukovem Vrhu, št. 21, †1881), hčerko Jurija (*1792 v Bukovem Vrhu, št. 21, †1872 v Bukovem Vrhu, št. 21) in Špele roj. Osredkar (*1790 na Črnem Vrhu, št. 23). Imela sta šest otrok: Antona (*1841), Franceta (*1842), Nežo (*1844), Valentina (*1846), Jakoba (*1848, †1937) in Marijo (*1852, †1927 v Golem Vrhu, št. 3). Hči Neža se je 1873 omožila v Zadobje, št. 14 k Blažu Bozovičarju, sin Valentin se je poročil z Jero Jelovčan in si je zgradil novo hišo v Bukovem Vrhu (glej **Bukov Vrh**), hči Marija pa se je 1874 omožila v Goli Vrh, št. 3 k Pavlu Koširju (*1849 v Lučinah, št. 6, †1932 v Golem Vrhu, št. 3).

Jakob Stanonik (*1848, †1937) od 1882. Nikolajev sin **Jakob** se je 1875 poročil z **Uršo Oblak** (*1853 v Bukovem Vrhu, št. 5), hčerko Ignaca (*1821 v Bukovem Vrhu, št. 5, †1879 v Bukovem Vrhu, št. 5) in Marije roj. Dolenc (*1814 v Četeni

11 ZAL-ŠKL, ŠKL 364, t. e. 4, k. V; NŠAL, ŽA Poljane nad Škofjo Loko, š. 1, SA 1759-1842.

Ravni, †1867 v Bukovem Vrhu, št. 5). Jakob je 1882 tudi prevzel posestvo. V zakonu je bilo devet otrok: Marija (*1875, †1917 v Todražu, št. 3), Matej (*1877, †1916), France (*1880, †1962 v Vinharjah, št. 8), Valentin (*1882, †1957 v Kremeniku, št. 4), Andrej (*1883, † po 1904 v ZDA), Ana (*1886, †1943 v Žirovskem Vrhu sv. Urbana, št. 22), Francka (*1889, †1972 na Dolenji Dobravi, št. 23), Marjana (*1890, †1896) in Jera (*1893, †1987 v Zadobju, št. 16). Najstarejša hči Marija se je poročila s kovačem in mlinarjem Mihaelom Selakom v Todraž, št. 3, sin Matej se je oženil k Mariji Jelovčan v Dolenčice, št. 10, France se je poročil z Marjano Dolenc iz Vinharjev, št. 3, sin Andrej je 1904 odšel v ZDA, hči Ana se je 1910 poročila z Andrejem Erženom, Francka se je poročila s kovačem in mlinarjem Mihaelom Selakom v Todraž, št. 3, vdovcem svoje sestre Marije, Jera pa se je poročila s Francetom Kržišnikom iz Vinharjev, št. 10 in si ustvarila dom v Zadobju. Domačijo je prevzel sin *Valentin*, ki se je poročil s *Francko Štucin* (*1894 v Žirovskem Vrhu sv. Urbana, št. 4, †1963 v Kremeniku, št. 4), hčerko Franceta (*1855 v Podgori, št. 12, †1915 v Žirovskem Vrhu sv. Urbana, št. 4) in Marije roj. Oblak (*1852 v Gorenji vasi, †1918 v Žirovskem Vrhu sv. Urbana, št. 4). Valentin in Francka sta imela deset otrok.

Pri Perku v Kremeniku, št. 6. Slikano pred 2. svetovno vojno; portal iz 1842 in inicialkama M. S. (Miklavž tj. Nikolaj Stanonik) je še vedno ohranjen. (*osebni arhiv Ivana Stanonika*)

Log nad Škofjo Loko

Pri Mlinarju v Logu, št. 4 je bila tretjinska kmetija, in mlin z dvema mlinskima kamnoma, ki je bila podložna župnijski cerkvi sv. Martina v Poljanah. Tja se je ob koncu ob 18. stoletja priženil Ignac Stanonik od Jakobca iz Valterskega Vrha.¹²

Ignac Stanonik (*1769, †1852) med 1794 in 1832. Leta 1794 se k Mlinarju priženil *Ignac Stanonik* (*1769 v Valterskem Vrhu, št. 1, †1852), sin Jožefa (*1731 v Valterskem Vrhu, †1807 v Valterskem Vrhu, št. 1) in Urše roj. Vodnik (*1742 v Valterskem Vrhu). Poročil se je z *Magdaleno Debeljak* (* okoli 1770 v Logu, št. 4, †1844), vdovo po Valentinu Grošlju. Ignac in Marjeta sta imela šest otrok: Nežo

(*1796), ki se je poročila s Simonom Kržišnikom in živela v Gabrku, št. 2, Mateja (*1798), Marijo (*1801), ki se je 1834 omožila v Bukov Vrh, št. 13 k Juriju Kržišniku, Pavla (*1803, †1871), Martina (*1804, †1880 v Brodeh, št. 9), ki se je naselil v Brodeh in se prvič poročil s Špelo Oblak in drugič z Marijo Vodnik (glej **Brode**) ter Gregorja (*1807, †1876 v Logu, št. 1), ki se je 1847 poročil z Jero Štibelj (*1814, †1894), hčerjo Petra in Marije roj. Guzelj, vdovo po Primožu Jelovčanu iz Vinharjev, št. 10. Imela sta štiri otroke: Marjeto (*1847 v Vinharjih, št. 10, †1847 v Vinharjah, št. 10), Jurija (*1848, †1870 v Logu, št. 6), Gregorja (*1851 v Bačnah, št. 11, †1871 v Logu, št. 6) in Marijo (*1855 v Bačnah, št. 11), ki se je 1877 poročila z Matijo Arharjem v Zminec.

Pavel Stanonik (*1803, †1871) med 1832 in 1871. Sin *Pavel* je prevzel posestvo in mlin marca 1832 in se je 9. februarja 1835 v Škofji Loki poročil z *Marijo Košir* (*1814 v Logu, št. 9, †1884), hčerko Primoža (*1776, †1846 v Logu, št. 9) in Urše roj. Kisovic (*1785, †1849 v Logu, št. 9). Imela sta sedem otrok: Marijo (*1836, †1840), Gregorja (*1839, †1840), Marijo (*1841), Janeza (*1843, †1893 v Logu, št. 5), Franceta (*1845, †1913 v Sestranski vasi, št. 5), Marjano (*1848) in Jurija (*1851, †1861). Hči Marija se je poročila 1871 z Janezom Dolencem v Gorenjo vas, št. 23, hči Marjana pa se je 1876 omožila z Martinom Mrakom iz Loga, št. 10. Oče Pavel je obdeloval tudi njivo, ki je bila pod podružnično cerkvijo sv. Filipa in Jakoba v Valterskem Vrhu. V zemljiški knjigi združenih župniščnih prebend v Škofji Loki je navedeno, da je imela podružnica dve njivi, eno je obdeloval Pavel Stanonik in drugo Urh Arhar iz Loga, št. 2.

Mlinar v Logu nad Škofjo Loko, št. 4, kjer se Sovpat izliva v Poljanščico. Sedaj Log nad Škofjo Loko, št. 9 in priimek Stanonik. (ARS, AS 176, L267/2)

12 ZAL-ŠKL, ŠKL 364, t. e. 211, t. e. 229, I in t. e. 230, II; ZAL-ŠKL 1, t. e. 24, a. e. 214; NŠAL, ŽA Škofja Loka, š. 2, SA 1762-1885 in š. 3, SA 1799-1892.

Gospodarsko poslopje pri Mlinarju v Logu nad Škofjo Loko, št. 4 pred drugo svetovno vojno. (osebni arhiv Erazma Stanonika)

Kmetija pri Košaku v Podobenu, št. 3 je na desni strani vasi. Sedaj Podobeno, št. 3 in priimek Oblak. (ARS, AS 176, L199/5)

France Stanonik (*1845, †1913) med 1872 in 1874. Po smrti očeta Pavla je prešlo posestvo 1872 na sina *Franceta*, ki pa se je 1874 poročil s Francko Kržišnik in se priženil h Kalarju v Sestransko vas (glej **Sestranska vas**).

Janez Stanonik (*1843, †1893) od 1874. Domačijo je nato prevzel Francetov brat *Janez*, ki se je 1883 poročil z *Marijo Čadež* (*1856 v Delnicah, št. 14), hčerko Antona (*1820 v Logu, št. 11) in Neže roj. Lukančič (*1812 v Delnicah, št. 14). Imela sta pet otrok: Jurija (*1883, †1954), ki se je 1928 poročil s Katarino Rupar, Marijo (*1884, †1961), Janeza (*1886), Ano (*1888, †1956 v Škofji Loki), ki se je 1922 poročila s Tomažem Benedikom, ter Ivanko (*1890, †1974 na Vačah). Oče Janez je umrl 1893 v Logu, št. 5.

Podobeno

Matej Stanonik (*1799, †1874) med okoli 1820 in 1859. H Košaku v Podobeno, št. 3 se je naselil Perkov *Matej Stanonik* (*1799 v Kremeniku, št. 6, †1874), sin Tomaža (*1771 v Valterskem Vrhu, št. 1, †1851 v Kremeniku, št. 6) in Marije roj. Miklavč (*1774 v Kremeniku, št. 6, †1849 v Kremeniku, št. 6). Okrog leta 1820 se je poročil z *Nežo Peternel* (*1796, †1863), hčerjo Tomaža (*1763). Matej in Neža sta imela šest otrok: Nežo (*1822, †1835), Marijo (*1825), Jurija (*1828, †1899 na Volči, št. 1), Marijo (*1831, †1837), Katarino (*1834) in Antona (*1837). Sin Jurij se je 1853 v

Poljanah poročil z Ano Dolenc (*1832 na Volči, št. 9), hčerjo mežnarja Jerneja in Špele roj. Miklavč. Imela sta hčeri Marijo (*1854 na Volči, št. 1) in Marjano (*1860 na Volči, št. 1) ter sina Mateja (*1865 v Lomu nad Volčo, št. 18).

Anton Stanonik (*1837) od 1859. Posestvo je prevzel Matejev sin *Anton*, ki se je 1859 poročil z *Marijo Jesenko* (*1835 v Poljanah, št. 11), hčerjo Martina in Katarine roj. Čadež. Rodilo se jima je osem otrok: France (*1860), Janez (*1862, †1947 pri Lenartu nad Lušo), Marija (*1864, †1938 v Ljubljani), Marjana (*1866),

Jera (*1869, †1870), Jurij (*1871), Florijan (*1874, †1878) in Anton (*1877, †1948). Sin France se je 1886 poročil z Marjano Alič (*1858 na Trati, št. 17, †1938 v Poljanah), se naselil v Žabji vasi, št. 6 in imel štiri otroke: Janeza (*1887), Ano (*1892), Cirila (*1895) ter Franceta (*1901), drugi sin Janez je bil poročen z Ivanko Demšar in je živel pri Lenartu nad Lušo, št. 5, hči Marija se je 1882 poročila Urbanom Pintarjem (*1859 v Lovskem Brdu, št. 3), Marjana se je 1890 poročila k sosedu Juriju Dolencu (*1864 v Podobenu, št. 2, †1944 v Podobenu, št. 2) v Podobeno, št. 2, sin Jurij se je 1895 v Poljanah poročil s Katarino Miklavčič (*1876 v Lovskem Brdu, št. 2), hčerjo Mateja in Polone roj. Krek in se naselil v Lovskem Brdu, št. 2. Domačijo je prevzel sin *Anton*, ki se je poročil z *Marijo Možina* (*1881 v Dolencicah, št. 5, †1945). Imela sta enajst otrok.

Brode

V Brodeh so se naselili Stanoniki od Mlinarja iz Loga, ti pa so seveda potomci Jakobcovih iz Valterskega Vrha. Najprej so se naselili leta 1821 k Oblaku, od tam 1869 h Kožuhu in 1876 še k Brdarju.¹³

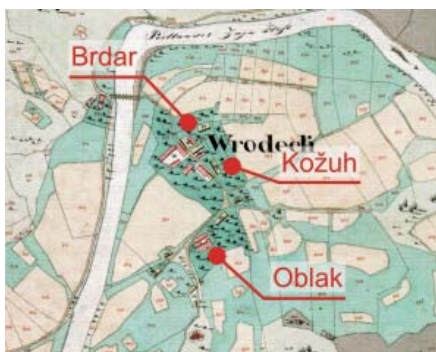
Špela Oblak vdova Žumer por. Stanonik (*1786, †1830) med 1818 in 1830. K Oblaku v Brode, št. 9 se je 1821 od Mlinarja iz Loga priženil *Martin Stanonik* (*1804 v Logu, št. 4, †1880), sin Ignaca (*1769 v Valterskem Vrhu, št. 1, †1852 v Logu, št. 4) in Magdalene roj. Debeljak (* okoli 1770 v Logu, št. 4, †1844 Logu, št. 4). Poročil se s *Špelo Oblak* (*1786 v Brodeh, št. 9, †1830), hčerko Gregorja in Neže roj. Križaj, vdovo po Primožu Žumru. Špela je prevzela posestvo 6. aprila 1818, pred poroko s Primožem. Po Primoževi smrti se je Špela 1822 drugič poročila z Martinom in imela z njim dva sinova: Jurija (*1825) in Mateja (*1827, †1901 v Zmincu, št. 3). Sin Jurij se je 1847 poročil z Marijo Sušnik iz Breznice, vdovo po Primožu Krmelju (glej **Breznica pod Lubnikom**), drugi sin Matej pa se je 49-letni poročil 1876 k Brdarju v Brode z Marijo Pintar, vdovo po Luku Vodniku (glej **Brode**). Kot kaže, sta oba sinova ostala brez potomstva.

Martin Stanonik (*1804, †1880) med 1830 in 1880. Špela je marca 1830 umrla in julija 1830 je prešlo posestvo v **Martinove** roke. Leta 1831 se je Martin poročil z *Marijo Vodnik* (*1814 v Brodeh, št. 2, †1891), hčerko Mihaela in Neže roj. Debeljak. Martin je imel z Marijo še trinajst otrok: Gregorja (*1833, †1887 v Brodeh, št. 8), Janeza (*1834), Marijo (*1837), Uršo (*1839, †1890 v Gabrovem, št. 3), Antona (*1842, †1880), Martina (*1843), Jero (*1846, †1887 v Brodeh, št. 8), Marjano (*1849), Mino (*1850, †1851), Ignaca (*1854, †1858), dvojčka Franceta (*1854, †1855) in Ignaca (*1854, †1858) ter Ignaca (*1859, †1871). Sin Janez je umrl pri vojakah, hči Marija se je 1858 v Škofji Loki poročila s Francetom Šinkom (*1824 v Gabrovem, †1866 v Breznici, št. 21), vdovcem po Maruši Habjan (*1829, †1858) in se preselila k Mežnarju v Breznico, št. 21, hči Urša se je 1860 poročila

13 ZAL-ŠKL, ŠKL 364, t. e. 1, k. VII; ZAL-ŠKL, ŠKL 1, t. e. 24, a. e. 214; NŠAL, ŽA Škofja Loka, š. 2, SA 1762-1885 in š. 3, SA 1803-1892.

z Jakobom Volčičem (*1837, †1866 v Gabrovem, št. 3) in se preselila k Andercu v Gabrovo, št. 3, sin Anton se je poročil 1869 z Marijo Kumer in priženil h Kožuhu v Brode (glej **Brode**), hči Jera se je omožila 1882 z Gregorjem Dolinarjem (*1849 v Sopotnici, št. 1, †1886 v Brodeh, št. 8); živila sta pri Pavleču v Brodeh, št. 8, hči Marjana pa se je 1872 omožila z vdovcem Jurijem Fortuno s Trate, št. 27.

Martin Stanonik (*1843, †1906) od 1880. Na domačiji je rod nadaljeval sin *Martin*, ki se je 1880 v Škofji Loki poročil z *Marjano Sušnik* (*1855 v Breznici), hčerko Jakoba in Jere roj. Perko. Imela sta sedem otrok: Marjano (*1883, †1885), Janeza (*1885, †1920), ki se je 1909 v Poljanah poročil z Ano Debeljak (*1884 na Visokem nad Škofjo Loko, št. 2), Lovrenca (*1888, †1889), Ivanko (*1890), ki se je 1909 poročila z Jurijem Dolencem, Pavla (*1893, †1996), Marjano (*1895, †1896) in Francko (*1898, †1919).

Kmetije Oblak v Brodeh št. 9, Kožuh št. 4 in Brdar št. 3. Sedaj Brode št. 7 in priimek Zatlter, št. 4 in priimek Demšar ter št. 3 in priimek Prevodnik. (ARS, AS 176, L261/4)

Anton Stanonik (*1842, †1880) med 1869 in 1880. Od Oblaka h Kožuhu v Brode, št. 4 se je 1869 priženil *Anton Stanonik* (*1842 v Brodeh, št. 9, †1880 v Javorjah nad Poljanami), sin Martina (*1804 v Logu, št. 4) in Marije roj. Vodnik (*1814 v Brodeh, št. 2, †1891 v Brodeh, št. 9). Anton se 25. januarja 1869 v Škofji Loki poročil z *Marijo Kumer* (*1846 v Brodeh, št. 4), hčerko Ignaca in Neže roj. Kokelj. Imela sta šest otrok: Marjano (*1869, †1870), Katarino (*1870, †1871), Francko (*1872, †1941), Marjano (*1874, †1957), Jožefa (*1876) in Ivanko (*1878, †1879). Anton se je 20. januarja 1880 pri nekem ženitovanju prehladil in umrl za pljučnico v Javorjah nad Poljanami; Marija se je leto za tem, 1882, poročila z Antonom Demšarjem iz Loga nad Škofjo Loko, št. 13.

Matej Stanonik (*1827, †1901) od 1876. Leta 1876 se je 49-letni *Matej Stanonik* (*1827 v Brodeh, št. 9), sin Martina (*1804 v Logu, št. 4) in Špele roj. Oblak (*1786 v Brodeh, št. 9, †1830 v Brodeh, št. 9) poročil z Marijo Pintar (*1832 v Zmincu), vdovo po Luku Vodniku in se naselil pri Brdarju v Brodeh, št. 3, kamor se je 1863 prvič poročila Marija. V zakonu verjetno ni bilo potomcev. Oče Matej je umrl 1901 v Zmincu, št. 3.

Gabrška Gora

Stanoniki iz Valterskega Vrha so se na Gabrški Gori naselili leta 1829. Najprej k Mežnarju,¹⁴ kasneje pa še k Mežnarjevi kajži na Kališ.

Marija Debeljak por. Stanonik (*1811) med 1829 in 1865. K Mežnarju na Gabrško Goro, št. 10 se je 1829 od Jakobca iz Valterskega Vrha priženil *Janez Stanonik* (*1808 v Valterskem Vrhu, št. 1, †1883), sin Antona (*1780 v Valterskem Vrhu, št. 1, †1853 v Valterskem Vrhu, št. 1) in Jere roj. Vodnik (*1779 pri Sv. Barbari, št. 4, †1851 v Valterskem Vrhu, št. 1). Poročil se je z *Marijo Debeljak* (*1811 na Gabrški Gori, št. 9, †1870), hčerko Primoža (*1787 na Gabrški Gori, št. 9) in Neže roj. Likar. Marija je 6. februarja 1829 prevzela posestvo po svojem očetu Primožu. Janez in Marija sta imela trinajst otrok: Janeza (*1829), Marijo (*1831), Andreja (*1832), Jurija (*1834, †1890 na Gabrški Gori, št. 9), Jero (*1836, †1859), Jakoba (*1837), Mateja (*1838), Marijo (*1839, †1865), Matija (*1842, †1842), Marka (*1843), Petra (*1845, †1851), Marjano (*1847) in Heleno (*1852). Sin Andrej se je poročil z Marjeto Alič in se naselil v Breznici (glej **Breznica pod Lubnikom**), Jakob se je poročil z Marijo Alič (*1840) iz Podobena in je živel na Gabrški Gori, št. 9, Marko pa se je 1870 poročil s Katarino Rajgelj iz Sr. Bitenj, št. 66. Hči Marjana se je 1872 poročila s Francetom Dolencem (*1842 v Podobenu, št. 2) in živela v Bačnah, št. 4. Hči Helena se je 1878 poročila s Simonom Božičem iz Spodnje Luše, št. 22.

Matej Stanonik (* 1838) od 1865. Z izročilno pogodbo z dne 13. novembra 1865 je posestvo prevzel sin *Matej*, ki se je 26. novembra 1866 v Škofji Loki poročil z *Marijo Krmelj* (*1847 v Stanišah, št. 2), hčerko Jakoba (*1817 v Stanišah, št. 2) in Špele roj. Trobec (*1820 pri Ožboltu nad Zmincem). Imela sta štirinajst otrok: Ivanko (*1869), Marijo (*1870, †1881), Janeza (*1871), Marjano (*1873), Francko (*1876), Martina (*1877, †1882), Nežo (*1879), Katarino (*1881), Pavla (*1883, †1888), Marijo (*1885, †1897), Uršo (*1886, †1897), Heleno (*1888, †1888), Franceta (*1888, †1888) in Barbaro (*1889, †1897). Hči Ivanka se je omožila v Breznico, št. 9 k Francetu Pintarju, hči Marjana se je 1895 poročila z Janezom Tavčarjev iz Čabrač, št. 9, sin Janez se je oženil s Francko Sušnik iz Breznice, št. 2, hči Francka se je 1899 omožila z Janezom Bogatajem z Dolenjega Brda, št. 11, Neža se je 1910 poročila z Blažem Križnarjem iz Delnic, Katarina pa se je 1900 poročila v Delnice, št. 4, k Juriju Križnarju, ki je bil brat sestrinega moža Blaža.

Mežnar na Gabrški Gori, št. 10 in kajža Na Kališ, št. 9, levo pod cerkvijo sv. Primoža in Felicijana. Kajža je že podrta, pri Mežnarju pa je sedaj Gabrška Gora, št. 7 in priimek Dolenc. (ARS, AS 176, L199/5 in L199/6)

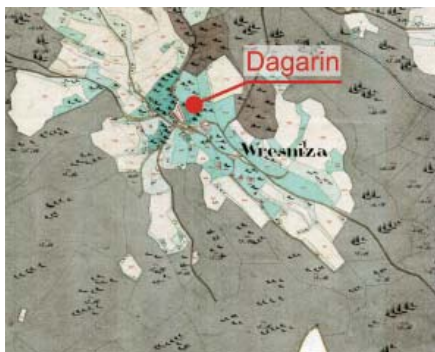
14 ZAL-ŠKL, ŠKL 364, t. e. 5, k. VI.

Jakob Stanonik (*1837, †1876) od 1866. Starejši Matejev brat *Jakob* se je 1866 v Poljanah poročil z *Marijo Alič* (*1840 v Podobenu, št. 6), hčerko kajzarja Primoža in Barbare roj. Ferlic. Naselila sta se v Mežnarjevi bajti oz. na Kališ na Gabrški Gori, št. 9, kjer se jima je rodilo pet otrok: Terezija (*1869, †1875), Marjana (*1870, †1950 na Gorenji Dobravi), France (*1872, †1931 v Žirovskem Vrhu sv. Antona, št. 16), Marija (*1875) in Ivanka (*1876, †1958 v Poljanah, št. 56). Hči Marjana se je 1888 v Poljanah poročila z Matijo Mrakom (* okoli 1855 v Delnicah, št. 10). Hči Marija se je 1896 poročila z Jurijem Potočnikom iz Loga nad Škofjo Loko, št. 15, najmlajša hči Ivanka pa se je 1901 poročila z Matejem Potočnikom (*1873 v Bukovem Vrhu, št. 18, †1918) in živela v Podobenu, št. 6. Sin *France* se je 1897 v Poljanah poročil s *Katarino Košir* (*1877 v Delnicah, št. 12, †1962 v Žirovskem Vrhu sv. Antona, št. 16), hčerko Luka in Marije roj. Mohorič. Skupaj sta imela France in Katarina kar 12 otrok,¹⁵ med njimi tudi Franceta (*1906, †1983 na Dobračevi), očeta znane slovenska literarne zgodovinarke, etnologinje in pedagoginje Marije Stanonik (*1947 na Dobračevi). V prvem desetletju 20. stoletja je družina zapustila Gabrško Goro in se preselila v Žirovski Vrh sv. Antona, št. 16, kamor so prenesli tudi hišno ime Kališar.

Breznica pod Lubnikom

V Breznico se je prvi Stanonik naselil od Oblaka v Brodeh in je bil potomec Mlinarjevih iz Loga oziroma Jakobcovih iz Valterskega Vrha. Pri Dagarinu v Breznici so Stanoniki od 1847.¹⁶

Jurij Stanonik (*1825, †1891) med 1847 in 1891. K Dagarinu v Breznico, št. 15, se je 1847 od Oblaka iz Brodov priženil *Jurij Stanonik* (*1825 v Brodeh, št. 9, †1891), sin Martina (*1805 v Logu, št. 4) in Špele roj. Oblak (*1785 v Brodeh, št. 9). Tu se je 1847 poročil s 50-letno *Marijo Sušnik* (*1797 v Breznici, št. 15, †1868), hčerko Jožefa in Marije roj. Kržišnik, vdovo po Primožu Krmelju (*1776 v Breznici, št. 5, †1846 v Breznici, št. 5), ki je bila od 6. oktobra 1831 lastnica te domačije. Kmalu po poroki, 10. marca 1848, je posestvo prešlo v roke moža Jurija. Po smrti žene Marije se je Jurij 1869 v Škofji Loki drugič poročil z *Marijo Oman* (*1853 v Zmincu, št. 9). Imela sta dvanajst otrok: Marijo (*1871, †1889 pri Florjanu nad

Kmetija Dagarin v Breznici pod Lubnikom, št. 15. Sedaj Breznica pod Lubnikom, št. 12 in priimek Klemenčič. (ARS, AS 176, L240/7)

15 Štucin, *Živiljenjska zgodba kmetice*, str. 14.

16 ZAL-ŠKL, ŠKL 364, t. e. 1, k. VII; NŠAL, ŽA Škofja Loka, š. 1, SA 1751-1876 in š. 3, SA 1802-1892.

Zmincem, št. 5), Marjano (*1872, †1939), Marjeto (*1875, †1877), Franceta (*1877, †1877), Janeza (*1878), Francko (*1880, †1950 v Spittalju), Heleno (*1883, †1944), Ivanko (*1885, †1966), Ano (*1888, †1947 v Bodovljah, št. 2), Marijo (*1891, †1968 v Škofji Loki) in Antona (*1892, †1903 v Breznici, št. 3). Najstarejša hči Marija se je 1888 omožila k Florjanu nad Zmincem, št. 5, k Francetu Krajniku, Marjana se je 1898 omožila z Martinom Habjanom iz Sopotnice, št. 1, in se naselila v Zmincu, št. 3, Francka se je omožila s Francetom Habjanom iz Sopotnice, št. 1, in se naselila v Breznici, št. 6, Helena se je 1921 poročila s Pavlom Habjanom, Ivanka 1913 z Janezom Pintarjem, Ana 1911 z Jožetom Kalanom in 1922 s Francetom Prevodnikom, najmlajša hči Marija pa 1927 s Francetom Božnarjem.

Naslednji Stanoniki, tudi potomci Jakobcovih, ki so se naselili v Breznici, so bili Mežnarjevi iz Gabrške Gore.

Andrej Stanonik (*1832) od 1863. V Breznico, št. 10, sta se naselila *Andrej Stanonik* (*1832 na Gabrški Gori, št. 10), sin Janeza (*1808 v Valterskem Vrhu, št. 1) in Marije roj. Debeljak (* okoli 1805 na Gabrški Gori, št. 9) in *Marjeta Alič* (*1837 v Logu, št. 13), hčer Janeza in Neže roj. Primožič, ki sta se poročila 1861 v Poljanah. Imela sta tri otroke: Franceta (*1867), Francko (*1870) in Marijo (*1875, †1892).

Sv. Barbara

V Dolinski mlin pri Sv. Barbari so prišli 1863 Stanoniki od Žabnikarja iz Bodovelj, ki so bili potomci Jakobcovih iz Valterskega Vrha.¹⁷

France Stanonik (*1823) od 1863. *France Stanonik* (*1823 v Bodovljah, št. 7) je bil nezakonski sin Uršule (*1800 v Bodovljah, št. 7, †1873 v Bodovljah, št. 10), hčere Simona Stanonika in Marije roj. Lipič. Poročil se je 1863 v Škofji Loki z *Marijo Jenko* (*1827 v Dragi, †1898), hčerko mlinarja Tilna Jenka iz Drage. Marija je bila vdova po Urbanu Rahnetu iz Dragočajne in je imela iz prvega zakona sina Franceta (*1857 na Ladji). Marija in France sta postala zakupnika Dolinskega mlina v Hrastniški grapi.¹⁸ Iz njunega zakona so sinovi Andrej (*1863 pri Sv. Barbari, št. 3) in Jakob (*1865 pri Sv. Barbari, št. 3) in ponovno Jakob (*1866 pri Sv. Barbari, št. 3, †1947 v Sori, št. 45).

Sin *Andrej* se je 1886 v Škofji Loki poročil z *Nežo Fojkar* od Sv. Barbare, št. 13, hčerjo Tomaža in Jere roj. Vodnik. Najprej sta živela doma in imela otroke: Andreja (*1886, †1952 v Medvodah), ki se je 1917 v Sori poročil z Marijo Jamnik, Marijo (*1889, †1956 v Trnovcu), ki se je 1911 v Sori poročila z Janezom Jamnikom, Ivanko (*1891, †1896). Potem se je družina preselila k Ožboltu nad Zmincem, št. 28, kje se je rodil še sin Lovrenc (*1898, †1963), ki se je 1923 poročil s Katarino Jamnik z Osovnika, št. 1.

17 ZAL-ŠKL, ŠKL 1, t. e. 24, a. e. 214.

18 Štukl, Vodni pogoni, str. 75.

Dolinski mlin pri Sv. Barbari, spodaj ob sotočju Hrastnice in Lipnika. Sedaj Sv. Barbara, št. 4 in priimek Setnikar. (ARS, AS 176, L13/3)

Najmlajši Francetov sin Jakob se je 1890 v Škofji Loki poročil z Marjeto Dolinar od Sv. Barbare, št. 13, hčerjo Blaža in Jere roj. Potrebuješ. Družina je živela najprej na ženinem domu, kjer se je rodil sin Valentin (*1891, †1921), nato so bili gostači pri Sv. Barbari, št. 1. Tu sta se rodila hči Marija (*1893, †1986 v Ljubljani), ki se je 1926 poročila s Francetom Končanom v Črnuče in sin Anton (*1895, †1916). Potem so se naselili na Jakobovi domačiji v Dolinskem mlinu pri Sv. Barbari, št. 12, kjer so se rodili še: Ivanka (*1896, †1898), Pavel (*1898, †1898), Neža (*1899, †1956 v Domžalah), Jakob (*1900, †1900), Urša (*1901) in Ana (*1907, †1907).

Reteče

Jurij Stanonik (*1831, †1909) od 1870. *Jurij Stanonik* (*1831 v Bodovljah, št. 7, †1909) je bil nezakonski sin Uršule (*1800 v Bodovljah, št. 7), hčere Simona Stanonika in Marije roj. Lipič. Leta 1870 se je poročil z *Nežo Jazbec* (*1839 v Gorenji vasi pri Retečah, št. 18, †1911 v Retečah, št. 18), hčerjo Primoža in Neže roj. Žagar in se naselil v Petačevi kajži v Retečah, št. 13. Z Nežo sta imela štiri otroke: Marjano (*1870), Franceta (*1876, †1877), Marijo (*1880, †1880) in Francko (*1882, †1883). Edina preživela hči Marjana se je 1896 poročila z Matejem Bogatajem iz Reteč, št. 6 s katerim sta imela šest otrok.

Sestranska vas

France Stanonik (*1845, †1913) od 1874. H Kalarju v Sestransko vas, št. 5, kjer sta bila žaga in mlin, se je 1874 priženil Mlinarjev *France Stanonik* (*1845 v Logu, št. 4, †1913) sin Pavla (*1803 v Logu, št. 4, †1871 v Logu, št. 4) in Marije roj. Košir (*1814 v Logu, št. 9, †1884 v Logu, št. 4). Poročil se je s *Francko Kržišnik* (*1856 v Sestranski vasi, št. 17, †1934), hčerjo Mateja in Urše roj. Bogataj. France in Francka sta imela osem otrok: Marijo (*1875, †1890), Polono (*1878), Franceta (*1879), Marjano (*1881, †1956 v Lučinah, št. 7), Tomaža (*1883), Francko (*1887, †1955 v Logu, št. 13), Janeza (*1889, †1890) in Maksa (*1891, †1969 v Kamniku). Mlin je 19. decembra 1896 zajel požar in je popolnoma pogorel, zahteval je tudi človeško žrtev, 74-letnega Ignaca Oblaka iz Hotovlje.¹⁹ Hči Polona se je 1898 poročila z Janezom Dolinarjem iz Podgore, št. 6, Marjana se je poročila z Antonom Koširjem v Lučine, Francka pa s Pavlom Demšarjem v Log nad Škofjo Loko. Maks je končal gimnazijo in bogoslovje v Ljubljani in leta 1914 postal duhovnik ter bral

¹⁹ Feuer, str. 2550.

ново mašo na dan mobilizacije (26. julija). Najprej je eno leto služboval kot kaplan v Kostanjevici, nato je bil štiri leta prefekt v zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano. Od tu je na lastno željo odšel za kaplana na Rako, v letih 1922–26 je bil župnijski upravitelj na Črnem Vrhu, nato pa je bil gimnazijski katehet v Kočevju. Umrl je v Kamniku, leta 1969. Na Kalarjevi domačiji je ostal sin *Tomaž*, ki se je 1913 poročil z *Marijo Kržišnik* (*1888 v Podobenu). Imela sta hčer in štiri sinove. Danes je pri Kalarju hišna št. 38, gospodarji pa so še vedno Stanoniki.

Bukov Vrh

Valentin Stanonik (*1846) od okoli 1877. Perkov *Valentin Stanonik* (*1846 v Kremeniku, št. 6), sin Nikolaja (*1808 v Kremeniku, št. 6, †1873 v Kremeniku, št. 6) in Ane roj. Demšar (*1813 v Bukovem Vrhu, št. 21, †1881 v Kremeniku, št. 6), si je zgradil novo hišo v Bukovem Vrhu, št. 22. Valentin se je 3. junija 1877 v Javorjah nad Škofjo Loko poročil z *Jero Jelovčan* (*1853 v Zaprevalu, št. 1), hčerjo Antona in Neže roj. Krmelj. Valentin in Jera sta imela enajst otrok: Marijo (*1878, †1892), dvojčka Nikolaja (*1879, †1879) in Franceta (*1879, †1879), Marjano (*1880, †1883), Jerneja (*1882, †1896), Barbaro (*1884, †1892), Franceta (*1886, †1892), Valentina (*1889, †1892), Ano (*1890, †1892), Ano (*1894, †1894) in Ivanko (*1896), ki je edina preživela otroštvo, se poročila z Janezom Kisovcem in živela v Hotovlji, št. 16.

Zminec

Lovrenc Stanonik (*1848, †1907) med 1881 in 1891. *Lovrenc* je bil nezakonski sin Marije (*1805 v Bodovljah, št. 7), hčere Simona Stanonika (* okoli 1767 v Bodovljah, št. 7, †1817 v Bodovljah, št. 7) in Marije roj. Lipič (*1775, †1844 v Bodovljah, št. 7). Leta 1880 se je Lovrenc poročil z *Jero Sušnik* (*1852 v Zmincu, št. 4, †1905 v Zmincu, št. 30), vdovo po Antonu Dolencu. Kot gostača sta živela v Zmincu, št. 4, Zmincu, št. 29 in Brodeh, št. 13. Imela sta šest otrok; v Zmincu Antona (*1881), Francko (*1882, †1888), Florjana (*1884), ki se je poročil 1910 na Koroško Belo s Katarino Gustin, Ivanko (*1885), Petra (*1887) in Francko (*1889, †1925), ki se je 1919 poročila z Matejem Burjekom in v Brodeh še Marijo (*1891) in Jero (*1893, †1967 v Kranju), ki se je 1915 v Stari Loki poročila z Jožetom Hafnerjem. Oče Lovrenc, ki je bil po poklicu drvar, je umrl 1907 v Brodeh, št. 14.

Zaključek

Predstavljena sinteza sorodstvenih povezav med Stanoniki na loškem ozemlju²⁰ nam jasno kaže mogočno rodbino Jakobc, po vsej verjetnosti izhajajočo iz polhograjske župnije, ki jo sredi 17. stoletja začenja Janez Stanonik v soseski sv. Filipa in Jakoba v Valterskem Vrhju.²¹ Njegovi potomci se v 18. stoletju naselijo v Bodovljah, Gorenji Žetini, Kremeniku, Logu nad Škofjo Loko, Planici, Sopotnici in Stari Loki, v 19. stoletju pa še v Breznici pod Lubnikom, Brodeh, Bukovem Vrhju, na Gabrški Gori, v Podobenu, Retečah, Sestranski vasi, pri Sv. Barbari in Zmincu.

*Mnogi Stanoniki so si ustvarili močne kmetije. Poleg Jakobca v Valterskem Vrhju, so bile kmetije še v Breznici (Dagarin), Brodeh (Oblak, Kožuh), na Gabrški Gori (Mežnar), v Gorenji Žetini (Primc), Kremeniku (Perk) in Sopotnici (Mežnar). V Stari Loki pri Binšarju so bili tkalci, mnogi pa so bili mlinarji: pri Mlinarju v Logu, v Dolinskem mlinu pri Sv. Barbari in pri Kalarju v Sestranski vasi. Med njimi najdemo tudi kajžarje, dninarje in hlapce, ki so si kruh služili po večjih kmetijah. Tudi med izobraženci je v 19. stoletju znanih nekaj Stanonikov, učitelj Binšarjev Nikolaj (*1837 v Stari Loki, št. 30, †14. aprila 1917 v Ljubljani) in duhovnika Jakobcov Luka (*14. oktobra 1811 v Valterskem Vrhju, št. 1, mašniko posvečenje 12. avgusta 1838, †12. januarja 1857 v Žalni) ter Kalarjev Maks (*30. septembra 1891 v Sestranski vasi, št. 5, mašniško posvečenje 16. julija 1914, †7. maja 1969 v Kamniku).*

Od konca 19. stoletja do danes so po moški liniji potomci Jakobcovih Stanonikov ostali še v Kremeniku, kjer so od 1793, Logu nad Škofjo Loko, kjer so od 1794 in Sestranski vasi, kjer so od 1874. Seveda pa so se v 20. stoletju Stanoniki naselili tudi drugod po Loškem; kje vse, pa občutno presega namen tega sestavka.

- 20 Pri tem so bile uporabljene matične knjige župnij Črni Vrh, Javorje nad Škofjo Loko, Polhov Gradec, Poljane nad Škofjo Loko, Stara Loka, Škofja Loka in Trata - Gorenja vas, ki jih hrani NŠAL (prim. Krampač, *Vodnik*). Na tem mestu se iskreno zahvaljujem **Ivanu Stanoniku** iz Loga nad Škofjo Loko, ki mi je odstopil veliko njegovih zbranih rodoslovnih zapisov o Stanonikih, mi posredoval nekatere pomembne podatke in slikovno gradivo ter tako pomembno obogatil ta sestavek.
- 21 Takrat se pojavijo Stanoniki tudi v koroški županiji na območju potoka Hrastnice v soseski sv. Ožbolta. Njihovo potomstvo, ki se je nadaljevalo v poljanski župniji, kakor tudi Stanonike na Starološkem, bomo obravnavali v tretjem delu sestavka, ki bo objavljen v prihodnji številki Loških razgledov.

VIRI IN KRAJŠAVE:

a. e. – arhivska enota

ARS – Arhiv Republike Slovenije

k. – knjiga

M – mrliška matična knjiga

NŠAL – Nadškofijski arhiv Ljubljana

P – poročna matična knjiga

R – krstna matična knjiga

SA – status animarum (družinska knjiga)

š. – škatla

t. e. – tehnična enota

ZAL-ŠKL – Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota v Škofji Loki

ARS, AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, L4 Stara Loka.

ARS, AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, L13 Sv. Barbara.

ARS, AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, L31 Dobje.

ARS, AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, L126 Križna Gora.

ARS, AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, L129 Škofja Loka.

ARS, AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, L199 Podobeno.

ARS, AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, L240 Sopotnica.

ARS, AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, L255 Gorenja Ravan.

ARS, AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, L261 Zminec.

ARS, AS 176, Franciscejski kataster za Kranjsko, L267 Staniše.

NŠAL, ŽA Črni Vrh, R 1789–1890, P 1789–1872, M 1789–1900.

NŠAL, ŽA Javorje nad Škofjo Loko, R 1764–1907, M 1822–1876.

NŠAL, ŽA Polhov Gradec, R 1622–1900, P 1679–1888, M 1719–1900.

NŠAL, ŽA Poljane nad Škofjo Loko, R 1656–890, P 1689–1884, M 1689–1890.

NŠAL, ŽA Poljane nad Škofjo Loko, Knjige, š. 1, SA 1759–1842.

NŠAL, ŽA Stara Loka, R 1612–1898, P 1652–1873, M 1677–1905.

NŠAL, ŽA Stara Loka, Knjige, š. 1, SA 1774–1884 (Planica).

NŠAL, ŽA Škofja Loka, R 1623–1903, P 1652–1902, M 1804–1895.

NŠAL, ŽA Škofja Loka, Knjige, š. 1, SA 1751–1876 (Sv. Florijan, Sopotnica, Breznica, Gabrovo).

NŠAL, ŽA Škofja Loka, Knjige, š. 2, SA 1762–1885 (Bodovlje, Zminec, Sv. Petra hrib, Brode, Gabrk, Staniše, Sv. Filip in Jakob, Log).

NŠAL, ŽA Škofja Loka, Knjige, š. 3, SA 1799–1892 (Log, Staniše, Valterski Vrh).

NŠAL, ŽA Škofja Loka, Knjige, š. 3, SA 1803–1892 (Brode, Gabrk).

NŠAL, ŽA Škofja Loka, Knjige, š. 3, SA 1802–1892 (Sv. Florjan, Zapotnica, Gabrovo, Breznica).

NŠAL, ŽA Trata-Gorenja vas, R 1788–1874, P 1788–1868, M 1788–1874.

ZAL-ŠKL, ŠKL 1, Občina Zminec, t. e. 24, a. e. 214, Popis prebivalstva 1880.

ZAL-ŠKL, ŠKL 176, Lenček Niko, notar in odvetnik v Škofji Loki, t. e. 79, poslov. štev. 4042.

ZAL-ŠKL, ŠKL 364, Zemljiška knjiga sodišča v Škofji Loki, t. e. 1, Zemljiška knjiga Gospodstva Škofja Loka, k. VII.

ZAL-ŠKL, ŠKL 364, Zemljiška knjiga sodišča v Škofji Loki, t. e. 4, Zemljiška knjiga Gospodstva

Škofja Loka, k. V.

ZAL-ŠKL, ŠKL 364, Zemljiška knjiga sodišča v Škofji Loki, t. e. 5, Zemljiška knjiga Gospostva Škofja Loka, k. VI.

ZAL-ŠKL, ŠKL 364, Zemljiška knjiga sodišča v Škofji Loki, t. e. 211, Zemljiška knjiga združenih župniščnih prebend v Škofji Loki.

ZAL-ŠKL, ŠKL 364, Zemljiška knjiga sodišča v Škofji Loki, t. e. 229, Zemljiška knjiga župnijske cerkve sv. Martina v Poljanah in njenih podružnic, I.

ZAL-ŠKL, ŠKL 364, Zemljiška knjiga sodišča v Škofji Loki, t. e. 230, Zemljiška knjiga župnijske cerkve sv. Martina v Poljanah in njenih podružnic, II.

LITERATURA:

—: Feuer. *Laibacher Zeitung*, letnik 115, št. 296, Ljubljana, 1896, str. 2550.

—: Gosp. učitelj Stanonik. *Novice*, letnik 33, št. 43, Ljubljana, 1875, str. 349.

—: Kranjske vesti. *Učiteljski tovariš*, letnik 57, št. 8, Ljubljana, 1917, str. 5.

—: »Laibacher Schulzeitung« in pa laži, ki zagovarjajo sleparije pri volitvah v Kupčijsko zbornico. *Novice*, letnik 33, št. 6, Ljubljana, 1875, str. 52.

—: Zborovanje šolskih društev: »Vdovskega učiteljskega društva«, »Slovenskega učiteljskega društva« in »Narodne šole« v Ljubljani. *Novice*, letnik 40, št. 39, Ljubljana, 1882, str. 328.

Šilc, Jurij: Rodbina Stanonik na loškem ozemlju do konca 19. stoletja (1. del). *Loški razgledi* 55, Škofja Loka : Muzejsko društvo, 2008, str. 32–45.

Štukl, France: *Knjiga hiš Stara Loka : Stara Loka in njene hiše*. Doktorska disertacija, Škofja Loka, 1995, 274 str.

Štukl, France: Vodni pogoni v nekdanji občini Zminec. *Loški razgledi* 40, Škofja Loka : Muzejsko društvo, 1993, str. 71–96.

Štucin, Cilka: *Življenjska zgodba kmetice iz Žirovskega Vrha*. Žirovski Vrh sv. Urbana : samoizdaja, 2007, 125 str.

Zusammenfassung

Die Familie Stanonik im Gebiet von Lack bis zum Ende des 19. Jahrhunderts (2. Teil)

Die ersten Stanoniks sind in der ersten Hälfte des 17. Jahrhunderts im Kärntner Amt der Lacker Herrschaft in Erscheinung getreten. Ihr Ursprung jedoch ist auf dem Gebiet von Billichgraz/Polhov Gradec, genauer im Ortsteil St. Leonhard/Sv. Lenart in Schwarzenberg/Črni Vrh nad Polhovim Gradcem zu finden. Auf Lacker Gebiet findet man sie erstens im 17. Jahrhundert in St. Filipp und Jakob/Sv. Filip in Jakob (= Waltarskiwerch/Valterski Vrh). Von hier aus ließen sie sich im 18. Jahrhundert in Wodoule/Bodovlje, Gorejnaschettina/Gorenja Žetina, Kremenik, Nalogu/Log nad Škofjo Loko, Planitza/Planica, Sapotnitza/Sopotnica und Altenlack/Stara Loka nieder. Im 19. Jahrhundert sind sie in Wresnitza/Breznica pod Lubnikom, Wrodech/Brode, Sabatberg/Bukov Vrh, Gaberskagora/Gabrška Gora, Podobenim/Podobeno, Retetsche/Reteče, Sestranskawas/Sestranska vas, St. Barbara/ Sv.Barbara und in Sminz/Zminec zu finden.

Meistens gibt es sie unter Bauern Namens Stanonik in Waltarskiwerch/Valterski Vrh, Wresnitza/Breznica pod Lubnikom, Wrodech/Brode, Gaberskagora/Gabrška Gora, Gorejnaschettina/Gorenja Žetina, Kremenik und in Sapotniza/Sopotnica. Unter ihnen waren auch zahlreiche Müller (in Na logu/Log nad Škofjo Loko, St. Barbara/Sv. Barbara und in Sestranska vas/Sestranska vas). Einige von ihnen waren auch Kaischler, die aber auch andere Berufe ausübten (Weber in Altenlack/Stara Loka); andere wiederum verdienten sich ihr Brot als Tagelöhner und Knechte auf grösseren Bauerngütern. Im 19. Jahrhundert gab es unter ihnen auch schon die ersten Gebildeten, Lehrer und Geistlichen.

In dem Aufsatz wird die umfangreiche genealogische Forschungsarbeit erläutert und weist darauf hin, wie die Familie Stanonik sich in 200 Jahren aus dem Bauernhof bei St. Filipp und Jakob über den Großteil des Pöllandertales/Poljanska dolina der Lacker Herrschaft ausgebreitet hat.